

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งนี้ มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เปรียบเทียบการมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศ และอาชีพผู้ปกครอง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยจำแนกตามเพศและอาชีพผู้ปกครอง ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และศึกษาปัจจัยการมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีเพศและอาชีพผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีวินัยในตนเองต่างกัน นักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีเพศ และอาชีพผู้ปกครองต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน การมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในทางบวก และการมีวินัยในตนเองสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 6 เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้จังหวัดที่ตั้งเป็นเกณฑ์ โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 603 - 610) รวมทั้งสิ้น จำนวน 365 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูล และความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 และชั้นปีที่ 6 เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษา รวม 6 ด้าน จำนวน 50 ข้อ แบ่งออกเป็น ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 10 ข้อ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 10 ข้อ ด้านความเป็นผู้นำ จำนวน 7 ข้อ ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 7 ข้อ ด้านความตั้งใจ จำนวน 9 ข้อ และด้านความอดทน จำนวน 7 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย จำนวน และคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บข้อมูล จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 380 ฉบับ ไปยังนักเรียนมัธยมศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจความสมบูรณ์ ได้แก่ จำนวน 365 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.05

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าวิกฤต การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว สหสัมพันธ์อย่างง่าย และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ยปานกลาง
3. การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีเพศต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่อาชีพผู้ปกครองต่างกันแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีเพศต่างกัน และอาชีพผู้ปกครองต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. การมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. การมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และความตั้งใจ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าพยากรณ์ 19.90 เปอร์เซนต์

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบในการศึกษาตามความมุ่งหมาย และสมมติฐานในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. จากการวิจัยพบว่า การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนเป็นสถานที่สำคัญในการฝึกฝนให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง เพราะ โรงเรียนเป็นแบบจำลองบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในสังคมมาให้นักเรียนได้ฝึกฝนอบรมสำหรับการเป็นผู้ใหญ่ที่มีวินัยในภายหน้า การสร้างระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนจะต้องปลูกฝังให้เกิดตั้งแต่เริ่มต้น และตลอดไปในระหว่างที่เป็นนักเรียน โดยได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนในทุกวิชา และการเอาใจใส่ของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษายัง ได้จัดกิจกรรมตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การจัดกิจกรรมดังกล่าวสืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กำหนดจุดมุ่งหมายว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข วัตถุประสงค์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้เรียน โดยกระบวนการของการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยยึดหลักคุณลักษณะของคนไทยที่ประเทศชาติต้องการ คือมีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม ขยัน ประหยัด ยึดมั่นในสัมมาชีพ สำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคม และประเทศชาติ รู้จักคิดริเริ่ม และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล กระตือรือร้น ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รักและเทิดทูนชาติศาสนา พระมหากษัตริย์ มีพละทานมี สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ รู้จักฟังตนเอง และมีอุดมคติ มีความภาคภูมิใจ รู้จักทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญ และสามัคคี พร้อมด้วยค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ คือการพึ่งพาตนเอง ขยันหมั่นเพียร มีความ รับผิดชอบ การประหยัดและรู้จักอดออม การมีระเบียบวินัยและเคราพกฎหมาย การปฏิบัติ ตามคุณธรรมของศาสนา ความรักชาติศาสน์กษัตริย์ จึงทำให้นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวินัยในตนเองอยู่ระดับค่อนข้างสูง แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โรจนาศุขะพันธุ์ (2530, หน้า 91-92) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า คะแนนวินัยในตนเอง โดยเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ยปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าในการรับสมัครนักเรียนเข้ารับการ ศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่สามารถที่จะคัดเลือกรุ่นเด็กที่มีระดับคะแนน

เฉลี่ยสูงได้ตามที่โรงเรียนต้องการได้ทั้งหมด เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลต้องการให้เด็กนักเรียนได้เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้าน โรงเรียนจำเป็นต้องรับเด็กนักเรียนในเขตที่โรงเรียนรับผิดชอบซึ่งนักเรียนที่รับเข้ามาอาจจะมีคะแนนเฉลี่ยที่คละเคล้ากันไป ซึ่งในการคัดเลือกนักเรียนเข้ารับการศึกษานในโรงเรียน ย่อมต้องการคนที่มีความเฉลียวฉลาด เพื่อสามารถจะเรียนสำเร็จเป็นอันดับแรกเพราะเด็กฉลาดย่อมทำคะแนน ได้ดีกว่าเด็กไม่ฉลาด แม้แต่ในประเทศอังกฤษก็ใช้วิธีพิจารณาผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาในการคัดเลือกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ เพราะเชื่อว่าคะแนนที่ได้จากการสอบสามารถวัดความสามารถของบุคคลได้ (วิจิตร ศรีธำณ, 2520, หน้า 4) อย่างไรก็ตามในการ คัดเลือกนักเรียนนี้ แม้จะพยายามสร้างหลักเกณฑ์การคัดเลือกอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ก็ยังปรากฏว่ามีนักเรียนที่ผ่านการสอบคัดเลือกต้องตกชั้น หรือ ไม่สามารถเรียนสำเร็จได้นั้น เป็นการสูญเสียค่าทางการศึกษาอย่างยิ่ง การที่นักเรียนมีผลการเรียนที่ต่างกันมากเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่ามีอิทธิพลบางอย่างที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าว ดังเช่น เสริมศักดิ์ วิศาลภรณ์ (2514, หน้า 43 – 57) ทำการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรีทางครศึกษาพบว่า องค์ประกอบดังกล่าวได้แก่ องค์ประกอบทางสถานศึกษา และ องค์ประกอบทางตัวนักเรียนเอง จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง อยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ยปานกลาง

3. จากผลการวิจัยพบว่า การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง ที่มีเพศต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกันแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1 การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง

ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าสังคมมักจะเข้มงวดกวดขันกับความประพฤติของเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จึงทำให้เพศหญิงมีการควบคุมตนเองสูงกว่าเพศชาย และเพศหญิงจะปฏิบัติตนให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากกว่าเพศชาย ดังนั้น เพศหญิง และเพศชายจึงมีวินัยในตนเองแตกต่างกันซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ กรุณา กิจยพันธ์ (2517, หน้า 77) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอก และคุณธรรมแห่งพลเมืองตีพบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีวินัยแห่งตนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิวัฒน์ อัสวานิชย์ (2523, หน้า 53) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทยพบว่า เด็กเพศหญิงมีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งยังสอดคล้องกับโรจนา สุขะพันธ์ (2530, หน้า 91) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาชาย และหญิงมีวินัยในตนเองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาแยกรายด้านผลการวิจัยพบว่า การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ ด้านความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำ และความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความตั้งใจ และความอดทน ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า การที่มีวินัยในตนเองสูงย่อมมีลักษณะความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำ และความซื่อสัตย์ และสามารถปรับตัวเข้ากับระเบียบสังคมได้ดี อีกทั้งสังคมมิได้มุ่งหวังให้เด็กชายและเด็กหญิงมีพฤติกรรมเหมือนกัน ดังนั้น การฝึกอบรมเด็กแต่ละเพศจึงแตกต่างกัน เนื่องจากการยอมรับ หรือการปฏิเสธจากสังคมมีความหมายต่อเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย เพราะสังคมจะเข้มงวดกวดขันความประพฤติเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย เด็กชายไม่ซื่อสัตย์มากกว่าเด็กหญิงในระยะวัยเด็กตอนปลาย และในตอนวัยรุ่นเด็กชายจะฝ่าฝืนวินัยมากกว่าและไม่เต็มใจทำตามกฎข้อบังคับต่าง ๆ โดยไม่คำนึงว่าครูผู้ติชมต่อเขาหรือไม่ (วิวัฒน์ อัสวาณิชย์, 2523, หน้า 59) นอกจากนี้วิกกินส์ (Wiggins, 1971, p. 28) ได้อ้างถึงการศึกษาของโกท์ (Gough) ที่ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง พบว่าผู้มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีเหตุผล มีความยืดหยุ่น ในความคิดและพฤติกรรมทางสังคม และยังพบว่าโดยทั่วไปจะมีสุขภาพดีกว่าผู้ที่ขาดวินัยในตนเองด้วย และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิวัฒน์ อัสวาณิชย์ (2523, หน้า 53) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทยพบว่า เด็กเพศหญิงมีวินัยในตนเอง และความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้แผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 9 พ.ศ. 2545-2549 ให้มีการพัฒนาการศึกษาที่ มุ่งเน้นให้มีการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทยประการที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การมีภาวะผู้นำในทุกระดับ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 9 พ.ศ. 2545-2549 ทางโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ฝึกฝนให้นักเรียนมี ความเป็นผู้นำให้แก่ นักเรียน โดยได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนในทุกวิชา จึงพอสรุปได้ว่าผู้ที่ มีวินัยในตนเองจะมีความเป็นผู้นำด้วย

3.2 การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอาชีพ ผู้ปกครองต่างกัน แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อาจเป็นเพราะว่าเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่เป็นเมืองอุตสาหกรรม ทำให้คนอพยพย้ายถิ่นฐาน มาเป็นจำนวนมากและหลากหลายอาชีพ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงใต้มาจาก ครอบครัวที่แตกต่างกัน สิ่งแวดล้อมต่างกัน แต่การอบรมเลี้ยงดูไม่ต่างกัน ทำให้การมีวินัยในตนเอง ไม่แตกต่างกัน ดังที่ผลจากการวิจัยของ สุณารี เตชะ โชควิวัฒน์ (2527, หน้า 63-65) ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความภูมิใจในตนเอง พบว่า นักเรียนที่มี

สภาพครอบครัวแตกต่างกัน ได้รับการอบรมเลี้ยงดูไม่แตกต่างกัน และพบว่านักเรียนที่มีสถานภาพและสภาพทางครอบครัวแตกต่างกันมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้วรรณวิภา ทองอก (2517, หน้า 58) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนของนักศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก พบว่านิสิตที่ผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกันมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การมีวินัยในตนเองด้านความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพรับจ้าง และอาชีพส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ปกครองอาชีพส่วนตัวการมีวินัยในตนเองของนักเรียนสูงกว่าผู้ปกครองอาชีพรับจ้าง อาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพส่วนตัว มีสภาพครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม สมาชิกในครอบครัวแสดงบทบาทหรือมีพฤติกรรมที่อบอุ่นอยู่เสมอ ส่วนนักเรียนที่อาชีพผู้ปกครองรับจ้างอาจมีสภาพครอบครัว อาจมีสภาพครอบครัวที่ไม่อบอุ่นเท่าที่ควร นักเรียนบางคนได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจหรือเข้มงวดเกินไป ด้วยเหตุนี้เด็กนักเรียนที่อาชีพผู้ปกครองรับจ้างกับนักเรียนที่อาชีพผู้ปกครองส่วนตัว มีผลทำให้การมีวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วรรณ ถาไชย (2545, หน้า 44) ได้วิจัยเรื่ององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุการทำผิดวินัยของนักเรียน โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จังหวัดชลบุรี พบว่านักเรียนที่ไม่ผิดวินัยส่วนใหญ่อาชีพของบิดามารดาค้าขาย และประกอบธุรกิจส่วนตัว อีกทั้งผู้ปกครองอาชีพส่วนตัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวชั้นกลาง มักจะมีโครงสร้างครอบครัวที่อบอุ่นผูกพันแน่นแฟ้นมีความเข้าใจ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการอบรมสั่งสอน เลี้ยงดูและส่งเสริมให้ได้ศึกษาเล่าเรียน ทำให้การเรียนรู้ของสมาชิกในครอบครัวพัฒนาได้เร็วและสมบูรณ์ เกิดการยอมรับจากครอบครัว ทำให้สามารถพัฒนาความคิด การนับถือตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเบรคเคนริดจ์ (Breckenridge, 1955, p. 497) อ้างถึงการศึกษานักเรียนของสโตรทเธอร์ (Strother) แจ็ค (Jack) และเพจ (Page) พบว่า การได้รับการยอมรับจากครอบครัวจะเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เด็กสามารถพัฒนาความคิดเรื่องการนับถือตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ และสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วยสรุปได้ว่า การมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านความเชื่อมั่นในตนเองที่มี ผู้ปกครองอาชีพรับจ้าง และอาชีพส่วนตัวมีความแตกต่างกัน

4. จากผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีเพศและอาชีพผู้ปกครองต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีเพศต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่บุคคลมีวินัยในตนเองจะช่วยทำให้มีความสามารถทางด้านสติปัญญา และด้านสังคม อารมณ์และจิตใจจึงทำให้บุคคลที่มีวินัยในตนเองสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีกว่าซึ่งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2537, หน้า 10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวินัยในตนเองว่าเป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น การเอื้อเฟื้อแบ่งปัน การรอคอย การแก้ปัญหาของส่วนรวม สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ใช้หลักการของเหตุผล ไม่ต้องให้ผู้ใดมาคอยควบคุมบังคับซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จของบุคคล และส่วนรวม และการมีวินัยในตนเองจะช่วยทำให้มีความสามารถทางด้านสติปัญญา ช่วยให้รู้จักคิด ใช้เหตุผลตัดสินใจ แก้ปัญหาด้วยตนเอง ด้านสังคม อารมณ์ และจิตใจ ช่วยให้กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ เคารพสิทธิของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อ รู้จักการแบ่งปัน รู้จักการรอคอย นอกจากนี้ เพศหญิงมีลักษณะพึงพาตนเอง และมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีมากกว่าเพศชาย (โรจนา สุชะพันธ์, 2530, หน้า 92) ซึ่งลักษณะพึงพาตนเอง ความรู้สึกผิดชอบ และความรับผิดชอบต่อส่วนหนึ่งของการมีวินัยในตนเอง จึงทำให้เพศหญิงและเพศชายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกัน จึงพอสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีเพศต่างกัน แตกต่างกัน

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีอาชีพผู้ปกครองต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีหลากหลายอาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม อายุ ระดับสติปัญญาแตกต่างกัน จึงฝึกฝนดูแลนักเรียนในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน การใช้เหตุผลเพื่อตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์ต่าง ๆ ย่อมแสดงให้เห็นความเจริญทางจิตใจของบุคคล ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้และท้ายสุดอาจสามารถใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นเครื่องทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเขาในสถานการณ์แต่ละชนิดได้ และเหตุผลเชิงจริยธรรมกับลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้นมีความสัมพันธ์กับลักษณะต่าง ๆ ทางสังคมของบุคคล คือ ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม และความกว้างขวางในหมู่เพื่อน นอกจากนี้ เหตุผลเชิงจริยธรรมยังสัมพันธ์กับลักษณะของบุคคล คือ อายุ ระดับสติปัญญา และลักษณะอื่นที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม, 2520, หน้า 45) จากเหตุผลดังกล่าวสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพต่างกัน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ โคปรา (Chopra, 1967, p. 359) ได้วิจัยเกี่ยวกับอาชีพของบิดากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเมืองลักเนา (Lucknow) ประเทศอินเดีย พบว่าอาชีพของบิดามารดาที่มีกลุ่มอาชีพต่างกันมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่างกัน และสอดคล้องกับ ธนวัฒน์ พูลทอง (2532, หน้า 48) ศึกษาการความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพ

ส่วนตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดระยอง พบว่า อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของ นักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. จากผลการวิจัยพบว่า การมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาค ตะวันออก มีวินัยในตนเอง จึงทำให้มีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจ และสามารถควบคุมตนเองใน ด้านการศึกษาเล่าเรียนได้ การควบคุมตนเองในด้านการศึกษานำไปสู่คะแนนสัมฤทธิ์ผล ที่สูงขึ้น ขณะเดียวกันเด็กที่สัมฤทธิ์ผลสูง หรือฉลาด ก็สามารถพัฒนาตนให้มีการควบคุมตนเองใน ด้านการศึกษาเล่าเรียนได้ดีขึ้น เพราะวินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่จะทำให้บุคคล ประสบผลสำเร็จในการทำงาน และการศึกษาตามจุดมุ่งหมาย เนื่องจากมีความตั้งใจจริง มุ่งมั่น พยายาม และวินัยในตนเองยังช่วยให้บุคคลได้แสดงถึงศักยภาพในตัวเอง ถ้าปราศจากวินัยที่ดีบุคคล และกลุ่มจะไม่สามารถทำงาน ได้ดีเพราะหุ้คนะ ไม่อาจทำงาน ได้ถ้าขาดความพยายาม ความร่วมมือ และจุดหมายร่วมกัน (โรจนา สุชะพันธ์, 2530, หน้า 95) และสอดคล้องกับ วรณวิภา ทองเอก (2517, หน้า 58) กล่าวว่าวินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคคลประสบผลสำเร็จ ในการทำงานและการเรียน เนื่องจากมีความตั้งใจจริง มุ่งมั่น พยายามนั่นเอง และสอดคล้องกับ ภัทรา นิคมานนท์ (2517, หน้า 58) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึก ฝิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ความรู้สึกฝิดชอบ วินัย ในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กัน และยังสอดคล้องกับ โรจนา สุชะพันธ์ (2530, หน้า 91) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของ นักศึกษาปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าวินัยในตนเอง มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากเหตุ ผลดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่า การมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง ในทางบวก

6. ผลการวิจัยพบว่า การมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และความ ตั้งใจ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็น ไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

6.1 ความรับผิดชอบ เป็นตัวแปรย่อยของการมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยพบว่า เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง การที่ด้านความรับผิดชอบเป็นปัจจัยที่ส่งผลที่ดี

ที่สุดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงใต้มีการเสริมสร้างการมีวินัยในตนเองเกี่ยวกับความรับผิดชอบให้กับนักเรียน โดยมีการจัดกิจกรรมตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนนี้ ประกอบด้วย การพัฒนาตนเอง การพัฒนาการทำงาน การดำเนินชีวิต และการพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ซึ่งกิจกรรมที่สำคัญในการเสริมสร้างการมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ คือ การพัฒนาการทำงานและการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความประหยัด ความอดุสาหะ กลุยา ต้นติผลาชีวะ (2542, หน้า 80-81) ได้กล่าวถึงหลักของการสร้างวินัยให้กับเด็กประการหนึ่งคือ การสร้างให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และงานที่ได้รับมอบหมาย จากการเสริมสร้างการมีวินัยในตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ทำให้มีความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ มีความละเอียดรอบคอบ ตรงต่อเวลา ไม่ละเลยทอดทิ้ง หรือหลีกเลี่ยงการงานนั้น มีความพากเพียรพยายาม ปรารถนา ที่จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติงานของตน ทั้งในด้านดีและไม่ดี ตลอดจนติดตามผลงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จ อีกทั้งการมีความรับผิดชอบ ยังมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังที่การวิจัยของ ภัทธา นิคมานนท์ (2517, หน้า 48) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และสอดคล้องกับ วรรณวิภา ทองงอก (2517, หน้า 9) กล่าวว่า การมีวินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงานและการเรียน เนื่องจากมีความตั้งใจจริง มุ่งมั่นพยายามนั่นเอง จากเหตุผลดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่า การมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงใต้

6.2 ความซื่อสัตย์ เป็นตัวแปรย่อยของการมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยพบว่าเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงใต้ การที่ด้านความซื่อสัตย์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนได้มีการเสริมสร้างการมีวินัยในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียน โดยจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาการทำงานและการดำเนินชีวิต โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนมีการปฏิบัติตนที่ตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ซึ่งดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523, หน้า 3) กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นหัวใจของการแสดงออก

ซึ่งคุณธรรม เนื่องจากสามารถทำความดีด้วยตนเองและมีความกังวลเมื่อกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยยับยั้งและป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบความผิด จะเห็นได้ว่าเมื่อนักเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีวินัยในตนเองด้านความซื่อสัตย์ ทำให้ควบคุมตนเองได้ แม้กระทั่งเรื่องการศึกษาเล่าเรียนจะทำการที่ถูกต้องจนประสบความสำเร็จทางการเรียน ส่งผลต่อการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิวัฒน์ อัสวานิชย์ (2523, หน้า 53) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย พบว่าวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าการมีวินัยในตนเองด้านความซื่อสัตย์เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง

6.3 ความตั้งใจ เป็นตัวแปรย่อยของการมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยพบว่าเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง การที่ด้านความตั้งใจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจเป็นเพราะว่านักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง มีความมุ่งมั่น เพียรพยายามประกอบกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยความสนใจเต็มใจอย่างสม่ำเสมอ มีการวางแผนล่วงหน้าก่อน ลงมือทำ เพื่อให้การงานนั้นบรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ วรรณวิภา ทองงอก (2517, หน้า 9) กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงานและการเรียน เนื่องจากมีความตั้งใจจริง มุ่งมั่นพยายามจึงทำให้การมีวินัยในตนเองด้านความตั้งใจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

เพื่อให้ผลการวิจัยนี้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของหน่วยงาน ผู้วิจัยจึงใคร่ขอเสนอ แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการส่งเสริมการมีวินัยในตนเองของนักเรียนให้สูงขึ้น ดังนี้
    - 1.1 ควรส่งเสริมการมีวินัยในตนเองให้กับนักเรียนชาย โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำ ความซื่อสัตย์ และความตั้งใจ เพราะการมีวินัยในตนเองด้านดังกล่าวจะช่วยให้นักเรียนเป็นคนดี ประสบผลสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนและการทำงานได้
- ส่วนนักเรียนหญิง ควรส่งเสริมการมีวินัยในตนเอง โดยเฉพาะ ด้านความเชื่อมั่นในตนเองและด้านความอดทน เพราะการกล้าแสดงความคิดเห็น ความมั่นใจ และการอดทนต่อความ

ยากลำบากจะช่วยทำให้นักเรียนมีความพยายามมุ่งมั่นที่จะศึกษาเล่าเรียนและทำงานอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ควรส่งเสริมการมีวินัยในตนเองให้กับนักเรียนที่มีอาชีพผู้ปกครองรับจ้าง โดยเฉพาะด้านความเชื่อมั่น ความอดทน และความตั้งใจ

ส่วนนักเรียนที่มีอาชีพผู้ปกครองรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ควรส่งเสริมการมีวินัยในตนเอง โดยเฉพาะด้านความซื่อสัตย์ ที่ต่ำกว่านักเรียนที่มีอาชีพผู้ปกครองรับจ้าง และอาชีพส่วนตัว

ดังนั้น โรงเรียนหรือสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการมีวินัยในตนเองอย่างหลากหลายให้กับนักเรียนในแต่ละกลุ่ม เพราะการมีวินัยในตนเองจะช่วยพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของบุคคล อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

2. ควรมีการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนักเรียนชายและ นักเรียนหญิง เนื่องจากการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ยปานกลาง ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการเร่งรัดพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น อันจะนำไปสู่การมีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และการมีงานทำในอนาคต

3. เนื่องจากพบว่า การมีวินัยในตนเอง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวก ดังนั้นสถานศึกษาควรส่งเสริมการมีวินัยในตนเองให้กับนักเรียนมากขึ้น โดยการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของผู้เรียน เช่น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความตั้งใจ และด้านความอดทน ในทุกกลุ่มสาระ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ อันจะนำไปสู่การมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

4. ผู้บริหารและผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ควรปลูกฝังการมีวินัยในตนเอง ในด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และความตั้งใจ ให้กับนักเรียนเป็นพิเศษ เพราะเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นมากกว่าด้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหา และแนวทางการเสริมสร้างการมีวินัยในตนเองในด้านอื่น ๆ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน

2. ควรศึกษา กับนักเรียนในกลุ่มอื่นที่มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น การอบเลี้ยงดู หรือสิ่งแวดล้อม หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งอาจจะมึผลต่อการมีวินัยในตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน